

**Національний технічний університет України
“Київський політехнічний інститут імені Ігоря
Сікорського”**

**Факультет прикладної математики
Кафедра системного програмування і спеціалізованих
комп’ютерних систем**

ЛАБОРАТОРНА РОБОТА № 1

з дисципліни

“Бази даних та засоби управління”

**ТЕМА: “Проектування бази даних та ознайомлення з базовими
операціями СУБД PostgreSQL”**

**Група: KB-03
Виконав: Семенков М.С.
[GitHub](#)**

Оцінка:

Київ – 2022

Завдання на лабораторну роботу і вимоги до виконання

Мета роботи: здобуття вмінь проектування бази даних та практичних навичок створення реляційних баз даних за допомогою PostgreSQL.

Завдання роботи полягає у наступному:

1. Розробити модель «сутність-зв'язок» предметної галузі, обраної студентом самостійно, відповідно до пункту «Вимоги до ER-моделі».
2. Перетворити розроблену модель у схему бази даних (таблиці) PostgreSQL.
3. Виконати нормалізацію схеми бази даних до третьої нормальної форми (3НФ).
4. Ознайомитись із інструментарієм PostgreSQL та pgAdmin 4 та внести декілька рядків даних у кожну з таблиць засобами pgAdmin 4.

Вимоги до ER-моделі:

1. Сутності моделі предметної галузі мають містити зв'язки типу 1:N або N:M.
2. Кількість сутностей у моделі – 3-4. Кількість атрибутів у кожній сутності: від двох до п'яти.
3. Передбачити наявність зв'язку з атрибутом.
4. Для побудови ER-діаграм використовувати одну із нотацій: Чена, “Пташиної лапки (Crow's foot)”, UML.

Вимоги до інструментарію:

1. Створення ER-діаграм: Google Docs (Drawing) або <https://www.draw.io/> або <https://www.lucidchart.com>
2. Середовище для створення таблиць відлагодження SQL-запитів до бази даних – pgAdmin 4.
3. СУБД - PostgreSQL 10-14.

У звіті щодо пункту №1 завдання має бути:

- перелік сутностей з описом їх призначення;
- графічний файл розробленої моделі «сутність-зв'язок»;
- назва нотації.

У звіті щодо пункту №2 завдання має бути:

- опис процесу перетворення (наприклад, “сутність А було перетворено у таблицю А, а зв’язок R (M:N) зумовив появу додаткової таблиці R1 тощо);
- схему бази даних у графічному вигляді з **назвами таблиць (!) та зв’язками між ними, а також необхідно намалювати перетворену ER-діаграму у ТАБЛИЦІ БД! Це означає, що тут не може бути зв’язку N:M, мають бути позначені первинні та зовнішні ключі, обмеження NOT NULL та UNIQUE і бажано внести типи даних атрибутів.**

У звіті щодо пункту №3 завдання має бути:

- пояснення (**обґрунтування!**) щодо відповідності схеми бази даних нормальним формам НФ1, НФ2 та НФ3. Пояснення **полягає у наведенні функціональних залежностей**, що демонструють висновки. У випадку невідповідності надати опис необхідних змін у схемі;
- У випадку проведення змін у схемі бази даних надати оновлену версію схеми, інакше - не наводити схему.

У звіті щодо пункту №4 завдання має бути:

- навести копії екрану з pgAdmin4, що відображають назви, типи та обмеження на стовпці (доступне у закладці “Columns” та “Constraints” властивостей “Properties” таблиць дерева об’єктів у pgAdmin4);
- навести копії екрану з pgAdmin4, що відображають вміст таблиць бази даних у PostgreSQL. Таблиці на зображенні обов'язково **повинні мати назву!**

Опис обраної предметної галузі

Обрана предметна галузь – паркінг. На паркінгу можуть розміщуватися машини. Кожній машині при кожному в'їзді видається новий пропуск, в якому фіксується інформація про машину, про місце на якому вона розміщується і про час в'їзду і виїзду. У машин може бути кілька водіїв і у водіїв може бути багато машин.

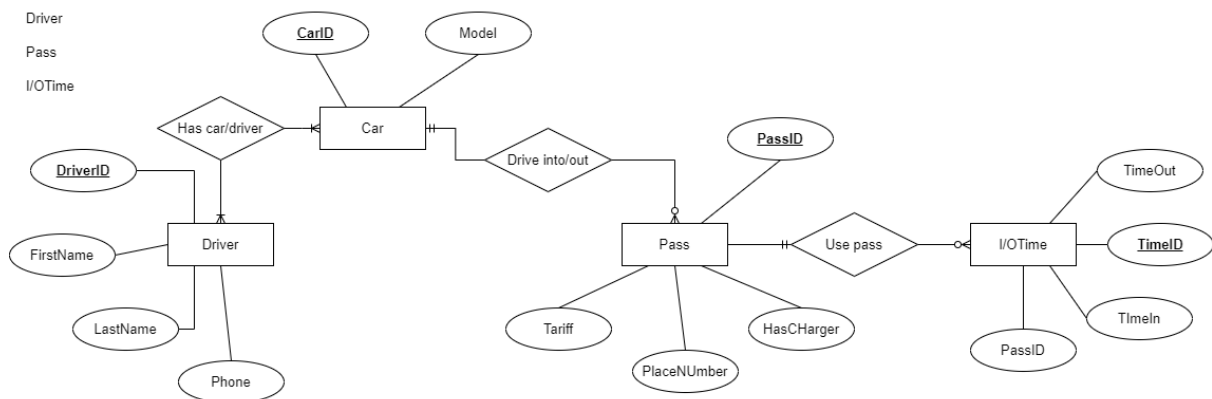
Завдання 1 – Розробити модель «сутність-зв’язок» предметної галузі

Галузь розбита на 4 галузі: водій, машина, пропуск і час.

- Driver – сутність з описом водія, містить його ім’я, фамілію, унікальний ідентифікатор (номер прав) і контактний телефон. Ця сутність дозволяє ідентифікувати власників авто.
- Car – сутність з описом авто, містить назву моделі і унікальний ідентифікатор авто.
- Pass – сутність пропуску, містить його унікальний номер, ідентифікатор авто, до якого прив’язаний пропуск, номер місця на якому стане машина, інформацію про саме місце (наявність зарядки для електрокарів і тариф для цього місця). Ця сутність зв’язує авто з місцем на якому стоїть це авто.
- I/OTime – досить абстрактна сутність, призначена для нормалізації бази даних, це дозволяє не створювати нові записи при в’їзді/виїзді авто до/з паркінгу до таблиці сутності Pass. Ця сутність зберігає інформацію про час і ідентифікатор пропуску, до якого відносяться записи про час.

Parking:

Car
Driver
Pass
I/OTime

Діаграма моделі «сутність-зв’язок» предметної галузі “Паркінг” у нотації Чена:

Завдання 2 – Перетворити розроблену модель у схему бази даних (таблиці) PostgreSQL

Сутність Driver було перетворено у таблицю Driver. Сутність Car було перетворено у таблицю Car. Зв’язок What car/driver (M:N) зумовив появу додаткової таблиці CarDriver. Сутність Pass було перетворено у таблицю Pass. Сутність I/OTime було перетворено у таблицю I/OTime. Всі інші зв’язки створення додаткових таблиць не потребують, але вони обумовлюють появу зовнішніх ключів.

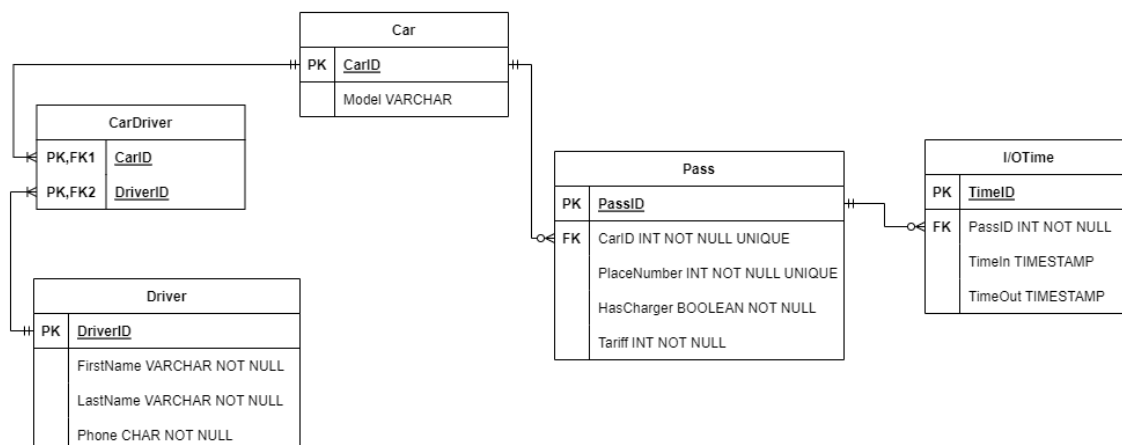

Схема бази даних у графічному вигляді

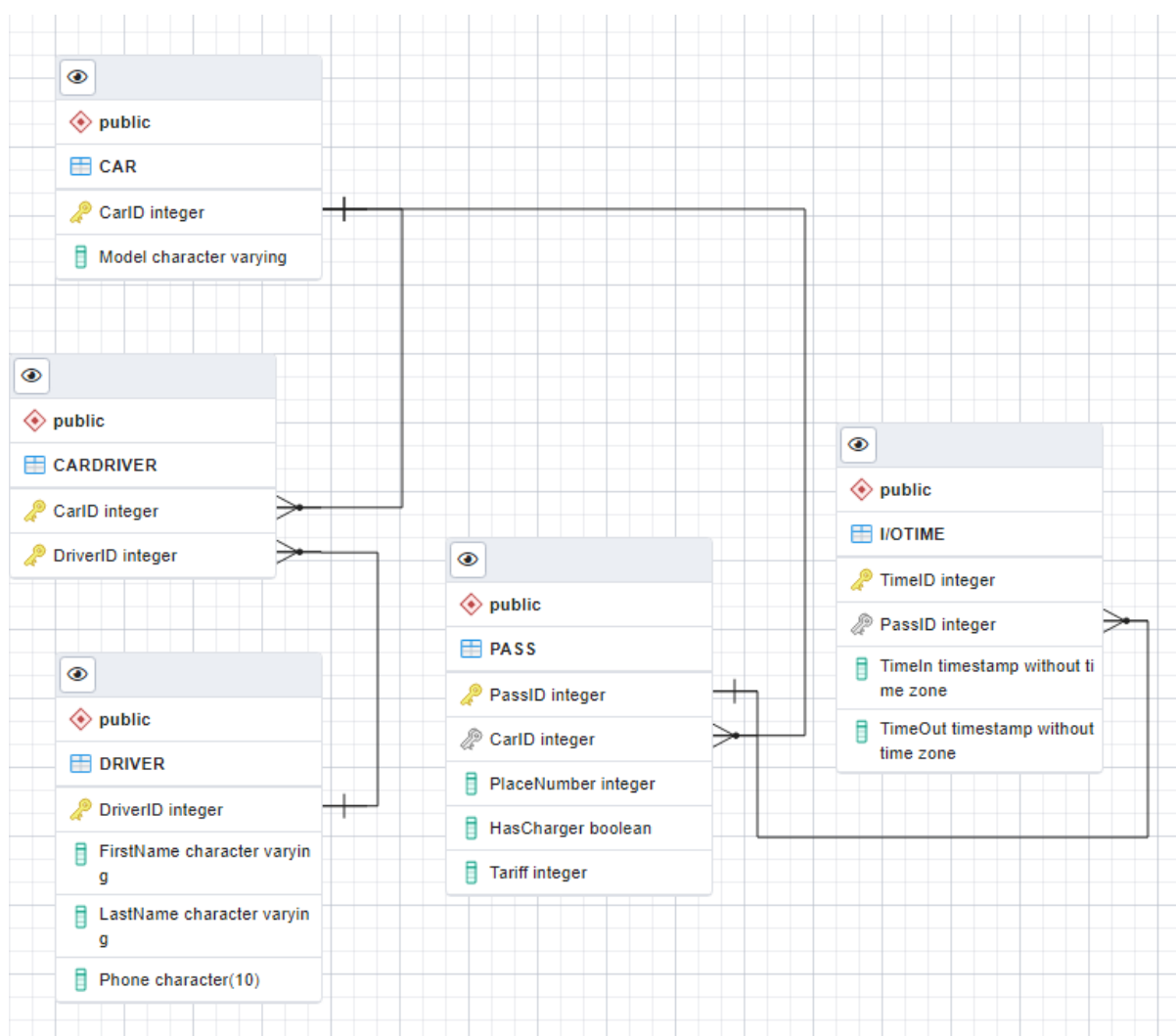

Схема бази даних у pgAdmin 4

Завдання 3 – Виконати нормалізацію схеми бази даних до третьої нормальної форми

Car(CarID, Model):

Крок 1:

- Первинний ключ – CarID
- Кандидат – відсутній

Крок 2:

- CarID -> Model

Крок 3:

- НФ1 – всі атрибути таблиці атомарні
- НФ2 – відповідає НФ1 і не ключові атрибути залежать від первинного ключа
- НФ3 – відповідає НФ2 і не ключові атрибути нетранзитивно залежать від первинного ключа

Driver(DriverID, FirstName, LastName, Phone):

Крок 1:

- Первинний ключ – DriverID
- Кандидат – відсутній

Крок 2:

- DriverID -> FirstName, LastName, Phone
- DriverID -> FirstName
- DriverID -> LastName
- DriverID -> Phone

Крок 3:

- НФ1 – всі атрибути таблиці атомарні
- НФ2 – відповідає НФ1 і не ключові атрибути залежать від первинного ключа
- НФ3 – відповідає НФ2 і не ключові атрибути нетранзитивно залежать від первинного ключа

CarDriver(CarID, DriverID):

Крок 1:

- Первинний ключ – CarID, DriverID
- Кандидат – відсутній

Крок 2:

- CarID-> DriverID
- DriverID -> CarID

Крок 3:

- НФ1 – всі атрибути таблиці атомарні
- НФ2 – відповідає НФ1 і не ключові атрибути відсутні

- НФ3 – відповідає НФ2 і не ключові атрибути відсутні

Pass(PassID, CarID, PlaceNumber, HasCharger, Tariff):

Крок 1:

- Первинний ключ – PassID
- Кандидат – CarID, PlaceNumber

Крок 2:

- PassID -> CarID, PlaceNumber, HasCharger, Tariff
- PassID -> CarID
- PassID -> PlaceNumber
- PassID -> HasCharger
- PassID -> Tariff
- PlaceNumber -> HasCharger
- PlaceNumber -> Tariff
- PassID -> PlaceNumber -> HasCharger
- PassID -> PlaceNumber -> Tariff

Крок 3:

- НФ1 – всі атрибути таблиці атомарні
- НФ2 – відповідає НФ1 і не ключові атрибути залежать від первинного ключа
- НФ3 – відповідає НФ2 і не ключові атрибути нетранзитивно залежать від первинного ключа або ж транзитивно, але через ключовий атрибут

I/OTime(TimeID, PassID, TimeIn, TimeOut):

Крок 1:

- Первинний ключ – TimeID
- Кандидат – відсутній

Крок 2:

- TimeID -> PassID, TimeIn, TimeOut
- TimeID -> PassID
- TimeID -> TimeIn
- TimeID -> TimeOut

Крок 3:

- НФ1 – всі атрибути таблиці атомарні
- НФ2 – відповідає НФ1 і не ключові атрибути залежать від первинного ключа
- НФ3 – відповідає НФ2 і не ключові атрибути нетранзитивно залежать від первинного ключа

Завдання 4 – Ознайомитись із інструментарієм PostgreSQL та pgAdmin4

Налаштування таблиці Car:

CAR

General Columns Advanced Constraints Parameters Security SQL

Inherited from table(s)

Columns

	Name	Data type	Length/Precision	Scale	Not NULL?	Primary key?	Default
	CarID	integer			☒	☒	
	Model	character varying			☐	☐	

CAR

General Columns Advanced Constraints Parameters Security SQL

Primary Key Foreign Key Check Unique Exclude

	Name	Columns
	CAR_pkey	CarID

CAR

General Columns Advanced Constraints Parameters Security SQL

Primary Key Foreign Key Check Unique Exclude

	Name	Columns
	CarID	CarID

Налаштування таблиці Driver:

DRIVER

General Columns Advanced Constraints Parameters Security SQL

Inherited from table(s)

Columns

	Name	Data type	Length/Precision	Scale	Not NULL?	Primary key?	Default
	DriverID	integer			☒	☒	
	FirstName	character varying			☒	☐	
	LastName	character varying			☒	☐	
	Phone	character	10		☒	☐	

DRIVER

General

Columns

Advanced

Constraints

Parameters

Security

SQL

Primary Key

Foreign Key

Check

Unique

Exclude

Name		Columns
		DriverID

DRIVER

General

Columns

Advanced

Constraints

Parameters

Security

SQL

Primary Key

Foreign Key

Check

Unique

Exclude

Name		Columns
		DriverID

Налаштування таблиці CarDriver:

CARDRIVER

General

Columns

Advanced

Constraints

Parameters

Security

SQL

Inherited from table(s)

Select to inherit from...

Columns

Name	Data type	Length/Precision	Scale	Not NULL?	Primary key?	Default
		CarID	integer			<input type="text"/>
		DriverID	integer			<input type="text"/>

CARDRIVER

General

Columns

Advanced

Constraints

Parameters

Security

SQL

Primary Key

Foreign Key

Check

Unique

Exclude

Name		Columns
		CARDRIVER_pkey

CARDRIVER

General

Columns

Advanced

Constraints

Parameters

Security

SQL

Primary Key

Foreign Key

Check

Unique

Exclude

Name	Columns	Referenced Table
		CARDRIVER_fkey1
	(CarID) -> (CarID)	public.CAR
		CARDRIVER_fkey2
	(DriverID) -> (DriverID)	public.DRIVER

Налаштування таблиці Pass:

PASS

General Columns Advanced Constraints Parameters Security SQL

Inherited from table(s)

Select to inherit from...

Columns

	Name	Data type	Length/Precision	Scale	Not NULL?	Primary key?	Default
	PassID	integer			☒	☒	
	CarID	integer			☒	☐	
	PlaceNumber	integer			☒	☐	
	HasCharger	boolean			☒	☐	
	Tariff	integer			☒	☐	

PASS

General Columns Advanced Constraints Parameters Security SQL

Primary Key Foreign Key Check Unique Exclude

	Name	Columns
	PASS_pkey	PassID

PASS

General Columns Advanced Constraints Parameters Security SQL

Primary Key Foreign Key Check Unique Exclude

	Name	Columns	Referenced Table
	PASS_fkey2	(CarID) -> (CarID)	public.CAR

PASS

General Columns Advanced Constraints Parameters Security SQL

Primary Key Foreign Key Check Unique Exclude

	Name	Columns
	PassID	PassID

Налаштування таблиці I/OTime:

I/OTIME

General Columns Advanced Constraints Parameters Security SQL

Inherited from table(s)

Select to inherit from...

Columns

	Name	Data type	Length/Precision	Scale	Not NULL?	Primary key?	Default
	TimeID	integer			☒	☒	
	PassID	integer			☒	☐	
	TimeIn	timestamp without tim...			☐	☐	
	TimeOut	timestamp without tim...			☐	☐	

I/OTIME

General Columns Advanced Constraints Parameters Security SQL

Primary Key Foreign Key Check Unique Exclude

	Name	Columns
	I/OTime_pkey	TimeID

I/OTIME

General Columns Advanced Constraints Parameters Security SQL

Primary Key Foreign Key Check Unique Exclude

	Name	Columns	Referenced Table
	I/OTIME_fkey1	(PassID) -> (PassID)	public.PASS

I/OTIME

General Columns Advanced Constraints Parameters Security SQL

Primary Key Foreign Key Check Unique Exclude

	Name	Columns
	TimeID	TimeID

Вміст таблиць бази даних:

```
LAB1=# SELECT * FROM public."CAR";
```

CarID	Model
1	Audi
2	Volkswagen
4	BMW
5	Mercedes Benz
3	Tesla

(5 rows)

```
LAB1=# SELECT * FROM public."DRIVER";
```

DriverID	FirstName	LastName	Phone
22	Alex	Brown	987612345
11	Jhon	Smith	5432167890
55	Joanna	Smith	987654321

(3 rows)

```
LAB1=# SELECT * FROM public."CARDRIVER";
```

CarID	DriverID
1	55
1	11
2	55
3	11
4	22
5	22

(6 rows)

```
LAB1=# SELECT * FROM public."PASS";
```

PassID	CarID	PlaceNumber	HasCharger	Tariff
1	3	1	t	10
2	1	9	f	8
3	2	5	f	8
4	5	7	f	6

(4 rows)

```
LAB1=# SELECT * FROM public."I/OTIME";
```

TimeID	PassID	TimeIn	TimeOut
1	2	2022-09-01 10:01:21	2022-09-01 18:10:32
2	2	2022-09-02 09:55:11	2022-09-02 18:04:01
3	1	2022-09-03 07:10:32	2022-09-03 20:05:10
4	2	2022-09-03 09:41:12	2022-09-03 19:00:50

(4 rows)